C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-1149/24 Judecătoria Orhei (sediul Central)
Judecător: Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

12 noiembrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedinte de complet Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul inițial al directorului adjunct Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghennadii Maliovanîi, recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Eugeniu Savca, recursul condamnatului Drangoi Ion ***** și recursul avocatului Cojocaru Dorin în interesele condamnatului Drangoi Ion declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2023, privind examinarea plângerii condamnatului **Drangoi Ion** *****, născut la *****, împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La 02 februarie 2023, condamnatul Drangoi Ion *****, a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare (penitenciarul nr.11 Bălți și penitenciarul nr.17 Rezina), referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2023, s-a admis parțial plângerea condamnatului Drangoi Ion ***** împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

S-a constatat faptul că, condamnatul Drangoi Ion *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, perioada continuă de la 23.12.2020 până la

16.01.2023, pe o perioadă totală de 754 zile, din care 118 (una sută optsprezece) zile, perioada de la 23.12.2020 până la 20.04.2021, în calitate de prevenit, și 636 (șase sute treizeci și șase) zile, perioada de la 20.04.2021 până la 16.01.2023, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art.385 alin.(5) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Drangoi Ion *****, născut la *****, cu 118 (una sută optsprezece) zile, pentru perioada de 118 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Drangoi Ion *****, născut la *****, cu 63 (șaizeci și trei) zile, pentru perioada de 636 zile, în care condamnatul sa aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În total, în condițiile art.385 alin.(5) și art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Drangoi Ion *****, născut la *****, cu 181 (una sută optzeci și una) zile.

În privința perioadei de 6 (șase) zi calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP (din perioada de 636 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată consideră oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Drangoi Ion *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 300 (trei sute) lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

S-a respins ca fiind depusă peste termen, plângerea condamnatului Drangoi Ion *****, depusă în condițiile art.385 alin. (5) și art. 473/2 – 473/4 din Codul de procedură penală, împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, pentru perioada de la 29.05.2020 până la 24.07.2020.

3. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.18 Brănești, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2023, pronunțarea unei noi hotărîri prin care plîngerea condamnatului să fie respinsă ca neîntemeiată.

Consideră că, deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind prezentate probe care în mod pertinent dovedesc calitatea satisfăcătoare a condițiilor de detenție în penitenciarul vizat.

Totodată, critică motivarea dată de instanță soluției adoptate, fiind de părere că prezenta cauză a fost examinată în mod unilateral prin acceptarea alegațiilor invocate de condamnat.

3.1. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către condamnatul Drangoi Ion ***** și solicită casarea încheierii în cauză, cu trimiterea cauzei la o

nouă rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată. Consideră că incorect i s-a calculat zilele în detenție și neîntemeiat din perioada totală de 754 de zile i s-au redus numai 118 zile.

3.2. Încheierea primei instanțe a fost atacată la data de 14.03.2024 cu recurs de către avocatului Cojocaru Dorin (în baza mandatului încheiat la data de 11.12.2023) în interesele condamnatului Drangoi Ion, solicitînd casarea parțială a încheierii din 14.06.2023, cu ușurarea pedepsei fiind aplicate prevederile art.473/1,2,3,4 Cod de procedură penală, cu calcularea a două zile pentru o zi de arest în calitate de prevenit în perioada de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți.

4. Colegiul penal reține că, potrivit prevederilor art. 447 Cod de Procedură Penală al RM, (1) *Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, pînă la data examinării cererii de recurs, nu a parvenit.

5. Verificînd temeinicia argumentelor invocate de recurenți în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia că, recursul avocatului Cojocaru Dorin în interesele condamnatului Drangoi Ion se respinge ca tardiv, iar recursul inițial al directorului adjunct Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghennadii Maliovanîi, recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Eugeniu Savca și recursul condamnatului Drangoi Ion *****, se admit și din alte motive decît cele invocate, cu casarea parțială a încheierii în cauză și anume în latura constatărilor de reducere a pedepsei condamnatului Drangoi Ion *****, pentru condițiile de detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărîri.

5.1. Conform art. 449 alin.(1) lit. b) Cod de Procedură Penală a RM se reglementează, că *judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: b) recursul este depus peste termen.*

Colegiul penal pe marginea recursului declarat de avocatul Cojocaru Dorin în interesele condamnatului Drangoi Ion împotriva hotărîrii din 14.06.2023, atestă că, avocatul în cauză în baza mandatului din 11.12.2023 – f.d.56, avînd încheiat contract cu condamnatul, a depus recurs la data de 14.03.2024, fapt ce contravine prevederilor Legii. În sensul dat, Colegiul penal nu găsește careva motiv de a repune în termen recursul avocatului, reieșind din faptul că la 11.12.2023 a încheiat contract, iar după trei luni depune recurs.

6. Adoptînd soluţia în cauză, Colegiul reţine dispoziţia normei legale prevăzute de art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, *(1) judecînd*

recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea integral b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărîrilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor*.

Potrivit art.473[2] alin.(3) Cod de procedură penală, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473[2] alin. (5) Cod de procedură penală, *plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.*

Potrivit art.473[3] alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare*.

Potrivit art.473[4] alin.(1), (4) Cod de procedură penală, *(1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.*

(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

7. Cercetînd concluziile deduse de prima instanță în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Drangoi Ion ***** în condiții ce contravin prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu statut de prevenit și condamnat în Penitenciarul nr.11 Bălți, însă eronat a aplicat prevederile art.385 alin.(5) Cod de procedură penală.

Colegiul penal, constată că în perioada 23.12.2020 pînă la 20.04.2021, adică 118 (una sută optsprezece) zile, Drangoi Ion ***** s-a deținut cu statut de prevenit în Penitenciarul nr.11 Bălți, în condiții de detenție contrare prevederilor

art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit art.185 alin.(1) Cod de procedură penală, *arestarea preventivă constă în deţinerea învinuitului, inculpatului în stare de arest în locurile şi în condiţiile prevăzute de lege. Arestarea preventivă constituie o măsură excepţională şi se dispune doar atunci cînd se demonstrează că alte măsuri nu sînt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestării*.

Potrivit art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv*. (Ultima sintagmă a articolului respectiv fiind modificată prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023 = *de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulative.)*

Colegiul penal stabilește că, reducerea pedepsei inculpatului potrivit modului stabilit de art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, este aplicabilă pentru perioada aflării lui Drangoi Ion în arest preventiv, reieșind din faptul că acesta a depus cerere la data de 30.01.2023, pînă la modificările menționate la art.385 alin.(5) Cod de procedură penală.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră necesar de a calcula, pentru perioada detenției lui Drangoi Ion cu statut de prevenit în Penitenciarul nr.11 Bălți, reducerea pedepsei corespunzător prevederilor art.385 alin.(5) CPP, *două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.*

Instanţa consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

8. Într-o altă ordine de idei, instanța incorect a conchis incidența prevederilor art. 473^4 alin. (5) Cod de procedură penală în situația condamnatului Drangoi Ion.

Colegiul atrage atenție că condamnatul continuie să se dețină în penitenciar și zilele rămase care nu au putut fi reduse, instanța urma să dispună de a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Astfel, reducerea stabilită prin prezenta decizie, prin prisma aplicabilității a prevederilor art. 473^4 alin. (4) Cod procedură penală, este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Conducîndu-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul avocatului Cojocaru Dorin în interesele condamnatului Drangoi Ion se respinge ca tardiv.

Recursul inițail al directorului adjunct Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghennadii Maliovanîi, recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, comisar principal de justiție, Eugeniu Savca și recursul condamnatului Drangoi Ion *****, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2023, se admit și din alte motive decît cele invocate, cu casarea parțială a încheierii în cauză și anume în latura constatărilor de reducere a pedepsei condamnatului Drangoi Ion *****, pentru condițiile de detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărîri.

Se constată faptul că, Drangoi Ion *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți *în calitate de prevenit* în perioada de la 23.12.2020 pînă la 20.04.2021, adică 118 (una sută optsprezece) zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În temeiul art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, se dispune reducerea pedepsei inculpatului Drangoi Ion ***** cu 236 zile, pentru perioada de 118 zile, perioada în care s-a aflat *în calitate de prevenit* în Penitenciarul – 11 Bălți în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, calculîndu-se două zile de închisoare pentru o zi de arest.

Se constată faptul că, condamnatul Drangoi Ion *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, perioada de la 20.04.2021 până la 16.01.2023, adică 636 (șase sute treizeci și șase) zile *în calitate de condamnat*, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, se reduce pedeapsa condamnatului Drangoi Ion *****, cu 63 zile pentru perioada de 630 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 6 (șase) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Drangoi Ion *****, prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 20.04.2021, modificată prin decizia Curții de Apel Bălți din 15.11.2022 sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani 6 (șase) luni 20 zile, se reduce cu 299 (două sute nouăzeci și nouă) zile.

Dispozițiile încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2023 în latura plîngerii condamnatului Drangoi Ion *****, pentru condițiile de detenție în Penitenciarul nr.17 Rezina, se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de complet, Judecători:

Judecător: